

Fødevarestyrelsen
Sags.nr.: 2016-29-22-01733 /2017-1040
Den 30. januar 2017
MFVM 213

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevarerilsætningsstoffer om godkendelse af tilsætningsstoffet nitrit (E 249 -250) som konserveringsstof til en polsk kødtilberedning (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af tilsætningsstoffet nitrit i form af kaliumnitrit og natriumnitrit (E 249 -250) som konserveringsstof til en polsk kødtilberedning (komité sag). Da der er tale om en begrænset udvidelse af den eksisterende tilladelse, har Kommissionen vurderet, at den udvidede anvendelse ikke vil have væsentlig betydning for eksponeringen for nitrit, og at der ikke er sundhedsmæssige betænkeligheder ved forslaget. Derfor har Kommissionen ikke sendt forslaget til vurdering ved den Europæiske Fødevareriksikkerhedsautoritet (EFSA). DTU Fødevarerinstitutionen vurderer dog, at der er sundhedsmæssige betænkeligheder ved forslaget. Forslaget vurderes derfor ikke at være i overensstemmelse med kriterierne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 af 16. december 2008 om fødevarerilsætningsstoffer, som præciserer, at der skal være teknologisk begrundelse for anvendelsen, at anvendelsen skal være sundhedsmæssigt forsvarligt og at anvendelsen ikke må vildlede forbrugeren. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde en forringelse af beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen kan på den baggrund ikke støtte forslaget. Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 8. februar 2017.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt forslag til ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevarerilsætningsstoffer, som følge af en ansøgning om godkendelse af tilsætningsstoffet nitrit i form af kaliumnitrit og natriumnitrit (E 249 -250) som konserveringsstof til en polsk kødtilberedning.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 10, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 af 16. december 2008 om fødevarerilsætningsstoffer samt med hjemmel i artikel 3, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1331/2008 af 16. december 2008 om en fælles godkendelsesprocedure for fødevarerilsætningsstoffer, fødevarerenszymer og fødevareromaer.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager

forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 8. februar 2017.

Formål og indhold

Forslaget fastsætter betingelser for anvendelse af tilsætningsstoffet nitrit (E 249 -250) som konserveringsstof til en polsk kødtilberedning – *Golonka Peklowana*. I tilsætningsstoffreglerne skelner man mellem kødprodukter og kødtilberedninger. En kødtilberedning – som forslaget vedrører – er i modsætning til et kødprodukt, et produkt, der fortsat har fersk køds karakter. Som eksempel på en kødtilberedning kan nævnes medisterpølse, som er fersk hakket kød blandet op med krydderier og smagspræparater.

Ved forslaget foreslås en grænse for den tilsatte mængde af nitrit i form af kalium- eller natriumnitrit (E 249-250) på 150 mg/kg.

Nitrit har en konserverende effekt og hæmmer udviklingen af *Clostridium botulinum*, som kan give pølseforgiftning (botulisme). Samtidig er der den bivirkning ved tilsætning af nitrit, at der kan dannes kræftfremkaldende nitrosaminer i de kødprodukter, som det anvendes i.

Nitrit er i dag godkendt til kødprodukter og visse kødtilberedninger. Danmark har særregler, når det drejer sig om anvendelse af nitrit i kødprodukter (miljøgarantisag¹), hvilket betyder, at der gælder lavere tilladte mængder i kødprodukter på det danske marked.

Den aktuelle ansøgning handler imidlertid om anvendelse af nitrit i en kødtilberedning, som er fersk kød tilsat forskellige ingredienser (eksempelvis krydderier). Kødtilberedninger er ikke omfattet af Kommissionens beslutning 2015/3526 om at tillade nationale regler for nitrit i Danmark, der alene omfatter kødprodukter. Derfor vil Danmark ikke kunne håndhæve de lavere grænseværdier for nitrit, som er gældende for kødprodukter. Fødevarer-kategorien "Kødtilberedninger" var ikke etableret da Miljøgarantisagen blev afgjort og er derfor ikke omfattet af de danske særregler om nitrit.

Kommissionen finder, at anvendelsen af stoffet er i overensstemmelse med kriterierne fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 af 16. december 2008 om fødevarer-tilsætningsstoffer, som præciserer, at:

- de skal være sundhedsmæssigt forsvarlige,
- teknologisk begrundet, samt
- ikke må vildlede forbrugerne.

Såfremt forslaget vedtages, vil godkendelsen af nitrit i form af kaliumnitrit og natriumnitrit (E 249 -250) som konserveringsstof til *Golonka Peklowna* finde anvendelse fra 20. dagen efter offentliggørelsen i EU-Tidende.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

¹ Danmark vandt i 2003 nitrit-miljøgarantisagen ved EU-domstolen og har siden haft nationale regler for anvendelsen af nitrit i kødprodukter. Senest i maj 2015 fik Danmark forlænget de nationale regler i yderligere 3 år (Kommissionens beslutning 2015/3526). Kommissionen har dermed givet Danmark medhold i, at Danmark har vist sig at være i stand til at undgå pølseforgiftning på trods af de lavere grænseværdier af nitrit i kødprodukter, samtidig med at samhandelen ikke er skadet på traktatstridig måde.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede gældende retsakt.

Gældende dansk ret

Fødevaretilsætningsstoffer reguleres af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer.

I medfør af forordningen er der vedtaget en EU-liste over godkendte tilsætningsstoffer og deres anvendelsesbetingelser (bilag II).

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige administrative konsekvenser for erhvervet.

Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) har ikke vurderet ansøgningen, idet Kommissionen har vurderet, at en anvendelse af nitrit i en traditionel polsk kødtilberedning (*Golonka Peklowana*) ikke vil være sundhedsmæssigt problematisk, idet nitrit allerede er godkendt til kødprodukter og visse traditionelle kødtilberedninger. Kommissionen vurderer således, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med forslaget.

Da der er tale om tilsætningsstoffet nitrit, har Fødevarestyrelsen imidlertid anmodet DTU Fødevareinstituttet om en vurdering af forslaget. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at tilsætning af nitrit til kødtilberedninger udgør en sundhedsmæssig bekymring. Dette skyldes den potentielle fare for dannelse af kræftfremkaldende nitrosaminer.

Endvidere har ansøger ikke givet en tilstrækkelig begrundelse for, hvorfor det er nødvendigt at tilsætte den foreslåede høje mængde nitrit i det pågældende produkt. Ansøger argumenterer for, at tilsætning af 150 mg/kg nitrit er nødvendig for at opnå den ønskede tekstur og aromadannelse. Ansøger har dog ikke fremsendt dokumentation for, at dette er tilfældet. Det er således ikke dokumenteret, at de samme produktkarakteristika ikke kan opnås ved tilsætning af et lavere indhold af nitrit.

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at forringe beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er vigtigt at sikre harmoniserede regler for tilsætningsstoffer, der kan anvendes i fødevarer og at godkendelsen og anvendelsen af tilsætningsstoffer sker ud fra kriterier fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 af 16. december 2008 om fødevaretilsætningsstoffer.

Disse kriterier vurderes ikke at være opfyldt for det pågældende tilsætningsstof og regeringen agter på den baggrund at stemme imod forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.